
Republika Slovenija
Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
Ljubljana

Poziv - javno pismo ministru za okolje in prostor g. mag. Andreju Vizjaku v zvezi s predlaganimi spremembami GZ-1.

Spoštovani gospod minister Andrej Vizjak!

Predlagana sprememba GZ-1 je velik korak v zgrešeno smer urejanja in poseganja v prostor.

Predlagamo, da se:

- 1. spremeni 14. člen predloga GZ-1 tako, da se v zakonodajo vrne nujnost arhitekturnega načrtovanja stavb in zahteve za strokovno kompetentnost vodij projektiranja.**
- 2. spremeni 32. člen predloga GZ-1 tako, da bo strokovno vsebino načrtov arhitekture določala zbornica, ki zastopa arhitekta (ZAPS) in ne zbornica, ki zastopa strojne, elektro in druge inženirje (IZS)**

Vaš predlog spremembe Gradbenega zakona GZ-1, ki napoveduje, da je poseg v prostor od jutri naprej mogoč tudi brez arhitekta, se izrisuje kot povsem nerazumen in za prostor katastrofalen. S tem ste popolnoma razvrednotili in izničili poklic in poslanstvo arhitekta. Predlagate, da lahko gradbeno dovoljenje za hotel pridobi elektro inženir, da lahko geodet pridobi gradbeno dovoljenje za šolo, da lahko mestni park uredi kar inženir požarne varnosti, da lahko statik zasnuje mestno promenado?

To pišemo, da ne bo nesporazuma, z velikim in globokim spoštovanjem do vseh naših sodelavcev inženirjev, ki se skupaj z nami vsakodnevno trudijo k uresničitvi projektov.

Nadalje lahko sklepamo, da bi se po predlaganih spremembah lahko tudi arhitekt zlahka pričel ukvarjati s statičnim izračunom, električnimi napeljavami, načrtovanjem tunelov, vodovodov, kanalizacijskih tras, cestišč... Sprašujemo vas, kaj lahko človeka vodi k tako bizarnim in škodljivim predlogom? Kaos, ki je posledica vašega predloga, bo imel izredno visoko ceno.

Okolje in prostor sta živ in izredno kompleksen organizem, v katerega ne more in ne sme posegati tisti, ki za to ni izobražen, izkušen, poklican in svojemu poslanstvu predan. Tako je, vsaj bilo je tako, v vsaki civilizirani družbi, kjer veljajo medsebojni urejeni in spoštljivi odnosi. Tako je bilo zastavljeno in samoumevno vse do vašega predloga, ko se je zdrava mera dostojanstva močno zamajala.

Vaš predlog je razumeti tako, kot če bi predlagali in potrdili, naj od jutri dalje vsak zdravnik zdravi vse.

Arhitektura je poleg medicine, prava, inženirstva, filozofije ena najstarejših panog na planetu Zemlja. Arhitektura spada med najstarejša poslanstva človeka, ki prostor nenehno spreminja, ga preoblikuje in nadgrajuje. Na splošno vsak zgrajeni projekt v prostoru preživi naročnika, arhitekta in vse inženirje, ki pri gradnji s svojim specifičnim znanjem sodelujejo. Prav arhitekt, ki je hkrati inženir in umetnik, skozi program izobraževanja in lastnega raziskovanja največ časa nameni umeščanju objektov v prostor skozi prizmo umetnostne zgodovine, filozofije, sociologije, likovnosti prostora, umetnosti tektonike in materialnosti prostora. Poklic in poslanstvo arhitekta sta v urejeni, medsebojno spoštljivi družbeni ureditvi, cenjena in spoštovana.

Po vašem predlogu postaja že sam študij arhitekture nesmisel, izguba časa. Vsem delujočim arhitektom pa v enem samem členu zakona GZ-1 odvzimate mandat, poslanstvo in poklic.

Celostna podoba oziroma veduta mesta, vasi, urbanega in ruralnega prostora se je po vedno novih potrebah razvoja človeka, skupnosti in seveda stopnji neke kulture, ki jo je skupnost dosegala, spreminjala.

Arhitektura je kultura poseganja v prostor. Iz splošne izobrazbe je vsakomur jasno, da hiše in javne prostore zasnuje in oblikuje arhitekt. Gradbeni inženir snuje mostove, ceste, viadukte, tunele, raznorazne inženirske objekte. Gradbeni inženir nenazadnje izračuna konstrukcijo enodružinske hiše, da je varna pred potresom in da se investitorju ne podre na glavo. In javno poseganje v prostor se prične že pri enodružinski hiši.

Do sedaj je bilo povsem jasno in nedvoumno, da se z arhitekturo ukvarja arhitekt, gradbeni inženir pa z izračuni in poznavanjem materialov, saj le tako lahko skupaj poskrbita za to, da se v prostoru realizira arhitektura in ne le preprosto stavbarstvo.

Povsem jasno in zdravorazumsko je, da projekt hiše za potrebe naročnika zasnuje in umesti v prostor arhitekt in da se inženir posveti inženirskemu poglavju projekta. Povsem jasno je tudi, da gre za skupno delo strokovnjakov, ki vsak na svojem področju prispevajo k skupnemu cilju – grajenemu objektu, grajenemu okolju, ki je naša skupna dobrina.

Tako je bilo skozi zgodovino, tako smo se učili v šolah, tako so nastale največje grajene mojstrovine tega sveta. S kakšnimi vzročno-posledičnimi dobrimi prostorskimi nameni si torej prizadevate, da bo lahko inženir nizkih gradenj pridobil gradbeno dovoljenje za stanovanjsko sosesko brez arhitekta in urbanista?

Ali bi si, spoštovani minister g. Andrej Vizjak, svoje težave s srcem in ožiljem upali reševati namesto pri kardiologu, za nekoliko nižjo ceno seveda, kar pri zobozdravniku ali okulistu? Vsi trije so namreč zdravniki!

Zdravje vsakega človeka je naša najpomembnejša vrednota. In človek ni nesmrten. Kakor tudi naše okolje in prostor, v katerem živimo, nista neskončna in neomejena.

V upanju na vaš temeljit premislek o spremembah Gradbenega zakona, s povrnjeno mero zdravega razuma, vam želimo veliko zdravja.

S spoštovanjem in vljudnimi pozdravi!

Ljubljana, 21.1.2021

za Ustanovo Maks Fabiani:

- Matej Mljač univ.d.i.a. M.S.Arch
- doc. mag. Polona Filipič univ.d.i.a.
- Borut Škabar, član upravnega odbora
- Rajko Pertot univ.d.i.a.
- Nataša Kolenc univ.d.i.a.
- Danilo Antoni univ.d.i.a.
- prof. Janez Koželj univ.d.i.a.
- Blanka Malgaj univ.d.i.a.

USTANOVA MAKS FABIANI

Štanjel 1, 6222 Štanjel

Mujtim

Palauca

ps myx.t.t. Nas

Daniel Futore

100000

Matzji B.